DE CE BĂRBATUL POFTEȘTE FEMEIA APROAPELUI SĂU

Ana-Maria COJOCARU,
Facultatea de Istorie și Filosofie

CZU: 178.2 *amylooxx@gmail.com*

În primul rând aș vrea să avertizez că nu voi intra în problema religioasă care stă la baza poruncii, fie pentru că nu sunt competentă în ea, fie pentru că ceea ce aș vrea să fac este în schimb un discurs filosofic. Mă voi concentra pe o întrebare care este foarte departe de întrebarea biblică în sine. Mă voi concentra pe explicația unui cuvânt: „femeia *aproapelui*".

De ce a aproapelui? Cum apare o situație de acest fel, că femeia aparține altora și nu sie însăși?

Aș vrea să intru în întrebare folosind un exemplu extraordinar din Republica lui Platon, în care o poveste este spusă în felul ei excepțional, care guvernează totuși profund întreaga călătorie a acestui text al lui Platon, un text care a refondat societatea umană prin îndepărtarea ei de violență și război și restabilirea ei la pace și dreptate. În cursul acestui mare dialog platonic se povestește o fabulă pe care grecii o cunoșteau foarte bine și despre care avem mai multe versiuni: fabula lui Gyges.

Întrebarea care urmează să fie examinată se referă la etică: cum se comportă bărbatul corect? Iar teza propusă este că nu există bărbați corecți, există doar bărbați violenți. Aceștia s-au modelat corecți prin lege, adică prin forță, dar dacă nu îi vede nimeni revin la starea lor firească de violență. Și din acest motiv se povestește în fabula lui Gyges despre un cioban care s-a trezit într-o zi în fața unei hasme mari și, intrigat, coborâse, dând peste niște lucruri extraordinare: un cal și un cadavru nud cu un inel de aur pe deget. Gyges scoate inelul, iese la fugă și îl pune pe deget, dându-și seama că acest inel îi conferă puterea invizibilității. Respectiv, tânărul se gândește să profite de această virtute magică pentru a pătrunde în palatul reginei cu scopul de a o seduce și împreună cu ea să comploteze o capcană împotriva regelui. În cele din urmă regele este ucis și Gyges îi ia locul.

Așadar, ceea spune această fabulă care guvernează întreaga Republică este că bărbatul trebuie să fie corect chiar și atunci când nimeni nu-l

vede și, chiar dacă ar fi să posede inelul lui Gyges, trebuie să se comporte conform dreptății și nu conform violenței, dorinței, supremației, asupririi.Ce înseamnă toate acestea și de ce regina dă putere bărbatului? Înainte de a încerca să răspund la această întrebare, țin să vă amintesc că numai femeia îi conferă bărbatului titlul de tată. Acesta este unul dintre lucrurile care au marcat soarta condiției feminine. Averea femeii, marea ei putere, demnitatea ei se referă la faptul că ea însăși este cea care mărturisește despre puterea omului, despre fecunditatea lui, despre faptul că bărbatul este om și că copiii pe care i-a generat sunt copii ai acestui om, continuare a sângelui său.

Femeia este cea care generează vizibilul din invizibil, ea este cea care, din peștera uterului ei, scoate la iveală urmașul. Femeia este plină de reverență față de bărbatul care o lasă însărcinată, care lucrează asupra ei magia invizibilă de a trage vizibilul din invizibil într-un act care este el însuși invizibil, adică îndepărtat din vizibilitatea celorlalți.

Ceea ce inevitabil se întâmplă este trecerea umanității de la o considerație sacră a vieții la o considerație care ne vede pe drumul spre promovarea vieții, către predarea ei profană. În momentul în care femeia nu mai este zeitatea mediteraneană, marea zeiță, așa cum a fost numită de mii și mii de ani, ea este o succesoare a bărbatului. Ea este cea care îi garantează omului fertilitatea, continuitatea vieții, dar în același timp este scăzută din reclamă, adică devine „a cuiva". Atât timp cât credem că eternitatea este garantată de sânge și că sângele și spermatozoizii sunt locul pentru celebrarea propriei eternități, atunci va exista doar violență între bărbați, pentru că ei se vor lupta să facă ceea ce porunca încearcă cu înțelepciune să limiteze, să interzică: bărbații nu vor face decât să dorească femeia aproapelui, pentru că aceasta nu va însemna decât putere. Prin urmare, femeia nu este dorită ca femeie, ci este dorită ca cealaltă, căci numai astfel, însușindu-mi-o, mărturisesc puterea mea.

Lumea suveranului, a familiei tradiționale, e încă plină de sacralitate arhaică, primitivă, care încă mai crede în sânge, care investește în dorință, în copiii noștri întrucât atunci când se nasc ne credem veșnici.

În gândurile lui Platon este foarte clar acest semn prin excelență: nu te vei putea elibera de violență dacă nu te eliberezi de proprietate, dar eu nu mă voi putea elibera de ea atât timp cât ceva este al meu. Doar pentru că, vezi tu, dacă e al meu, îl pot lua. Prin urmare, tot ce este al meu este, în acest sens, deja pierdut. Fiecare proprietate este deja în afara mea. De

fapt trebuie sa-l leg cu șireturi, sa-l protejez cu obloane. Trebuie să-mi țin proprietatea închisă pentru că, atât timp cât am ceva, pot să-l pierd și simt de parcă l-aș fi pierdut deja. Dacă sunt ceea ce „am", atunci nu mai „sunt" nimic, pentru că, în proprietatea de a avea, există în mod corelativ și în fiecare clipă pierderea sinelui însăși.

Bibliografie:

1. Platone, *La Repubblica – Libro Secondo*, Edizione Acrobat a cura di Patrizio Sanasi, Italia, 2021, p.18-28. Disponibil: http://www.ousia.it/content/Sezioni/Testi/PlatoneRepubblica.pdf.

Recomandat:
Alexandru LUPUȘOR, asist..univ.